

SAMnr
Lantbrukarens namn
Adress
Telefonnr

Besöksdatum:
Uppföljande besök:

Kvävestrategi med stallgödsel (11Ab)

Sammanfattning och möjliga åtgärder

- Gödslingen är totalt sett bra.
- Det vore bra att mäta vallskörden för att kunna anpassa gödslingen bättre.
- Slangspridning av stallgödseln skulle spara kväve och handelsgödselinköpen skulle kunna minskas lite grann.
- Stallgödseln bör spridas så jämnt som möjligt över arealen för att få bästa utnyttjande av fosfor och kalium, det största behovet finns dock i vallen.

Syfte med kvävestrategimodulen

Syftet med kvävestrategimodulen är att öka kväveeffektiviteten på gården och därmed minska de negativa miljöeffekter kväve i vissa former har på den omgivande miljön. I kvävestrategin fokuserar man framförallt på ammoniakavgång till luften och nitratutlakning till vatten. Lantbruket som helhet står för ca 90 % av den totala avgången av ammoniak och ca 44 % av nitratutsläppen till hav. Nitrat bidrar till övergödning av haven med bottendöd som följd medan ammoniak bidrar till försurning och i viss mån även den till övergödning.

Kväve i form av lustgas är ett annat miljöproblem. Den är den ”farligaste” av växthusgaserna och bildas när nitrat ska reduceras till kvävgas (denitrifikation), men processen blir ofullständig. Det förekommer bl a då pH-värdet är lågt, temperaturen är låg och om det är en syrefattig miljö.

Att öka kväveeffektiviteten på gården är också positivt ur ekonomisk synvinkel för dig som lantbrukare då behovet av inköpt kväve minskar.

Gårdsbeskrivning och grunddata ur ett kväveperspektiv

På gården finns mjölkkor och flytgödsel. Gården har i huvudsak två växtföljder en med vall som efter 4 år bryts av med vårspannmål. På några skiften med lättare jord har det nu provats med majs. Jordarten är varierad, det finns allt från sandjord till mellanlera samt även mulljord.

Diskussionspunkter

Jämförelsen är här uppställd som en balans mellan tillförd växtnäring och grödornas behov och kan vara i över- eller underskott, där + står för överskott. Enheten blir i kg näringsämne/ha och år, och i medeltal över hela växtföljden.

”Idag” är som det ser ut i nuläget som medeltal mellan de två växtföljderna, medan ”Nytt” är ett alternativ där jag ökat skörden på en del grödor och ändrat en del i gödslingen, anpassat efter avkastningen.

	kg N/ha	kg P/ha	kg K/ha
Idag	-20	+4	+50
Nytt, slangspridning	-15	+4	+50

Gården har ett underskott på kväve. Eftersom skördarna inte är mätta utan uppskattade samt att vallavkastningen varierar mycket med vädret tycker inte jag att detta är något att ändra. Om man ändå utgår från att skördarna är korrekta kan man omfördela gödseln lite, se vidare under varje gröda.

Fosfor är i balans, mycket bra. Det är ändå ett litet överskott, ska man göra något åt detta behöver stallgödsel lämna gården. Eventuellt finns det fosfor att ta bort i utfodringen, vilket kan undersökas i utfodringsmodulen.

Kaliumet är i överskott men inte så stort överskott. Kalium är inget miljöproblem.

Vall: Det är svårt att få exakt anpassad gödsling av vallen eftersom både avkastning och skördetidpunkt kan variera mellan åren. Ett bra gödslingssystem för vallen är att lägga 80 kg N till första skörden och 60 kg N till andra skörd och 45 N kg till tredjeskörd. Hur stor givan skall vara beror på avkastningen, eftersom du har en hög avkastning kan du gödsla lite högre än detta. Om man vill gynna klöver i vallen kan man minska kvävegivan. Som det är nu är första års vallen gödslad i underkant medan de äldre vallarna är gödslade i överkant, om detta är sant beror på om skördarna är rätt uppskattade. Det är därför viktigt att mäta avkastningen på vallen. Eftersom det inte finns någon våg är det svårt. Men man kan i alla fall börja skriva upp ordentligt hur många lass/balar det kommer från varje skifte.

I det nya alternativet har jag även lagt in stallgödselspridning med slang för att bättre utnyttja det kväve som finns. Då utnyttjar du ca 70 % av det ammoniumkväve som finns i gödseln, att jämföra med ca 60 % när du bredsprider.

Majs: I det nya alternativet är gödslingen avpassad efter den avkastning vi lagt in. Tror ni på en högre skörd kan ni behålla samma gödsling som innan.

Korn: Gödslingen är bra. Förfruktsvärdet av vallen utnyttjas. Den gödsel som läggs är enbart stallgödsel. I förhållande till avkastningen är gödslingen i underkant. Detta betyder att det går att lägga lite handelsgödselkväve till spannmålen, vilket kan vara aktuellt nu när foderpriset blir högre. Men så

länge avkastningen du är nöjd med avkastningen tycker jag att du ska fortsätta som du gör.

Utlakning och fånggrödor

Kvävegiva växttillgängligt kg N/ha nuläget: 127

Kvävegiva växttillgängligt kg N/ha med anpassad gödsling:126

Spridning flytgödsel nuläget: Bredspridning på våren.

Spridning flytgödsel förslag: Bandspridning på våren.

Areal fånggröda nuläget: ca 0 ha

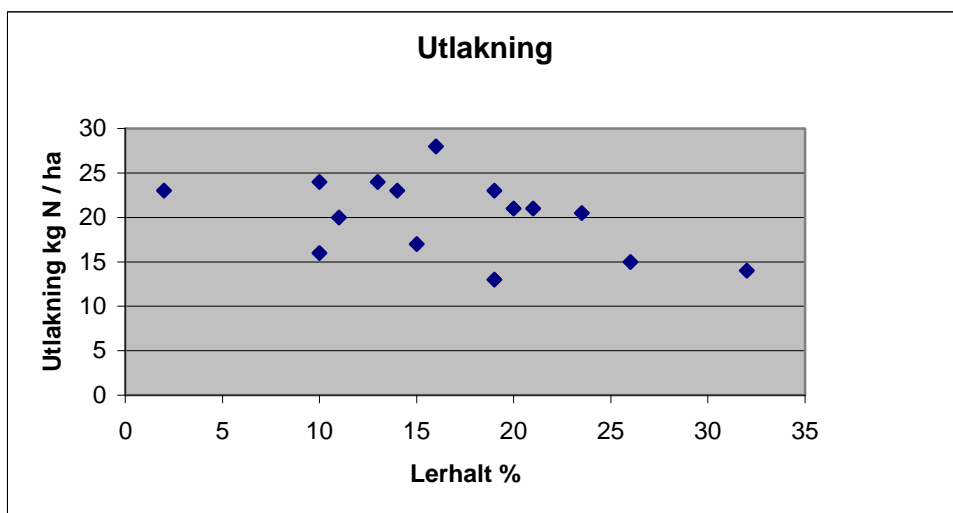
Areal fånggröda föreslag: ca 0 ha

Stor del av arealen ligger som vall, detta gör att fånggröda inte lämpar sig i denna växtföljd. Det kan vara aktuellt med fånggröda i majs, men då får inte fånggrödan konkurrera med majs, så att avkastningen hämmas för då har hela poängen med fånggrödan gått om intet. Vårplöjning i majs är också ett alternativ. För att få EU-stödet för vårplöjning får man inte bearbeta marken förrän efter årsskiftet. Det är heller inte tillåtet att lägga gödsel eller köra Roundup förrän det blivit nytt år.

Utlakning kg N/ha nuläget: 24 kg N/ha

Utlakning kg N/ha med anpassad gödsling: 24 kg N/ha

Utlakningen påverkas mycket av jordarten, i ditt fall är lerhalten relativt låg vilket gör att utlakningen är hög naturligt. I motsats till detta är stor del av arealen bevuxen året runt på vällen, men det har även övriga i denna tabell. Ditt värde finns med i tabellen nedan med 13% lerhalt samt 24 kg i utlakning.

Tabell: Utlakningsberäkningar gjorda av mig på olika gårdar i länet.

Nyttan av föreslagna åtgärder ur klimatsynpunkt

Bättre utnyttjande av stallgödseln gör att du kan köpa in mindre handelsgödselkväve, vilket är positivt för klimatet eftersom lustgas bildas när handelsgödselmedel framställs.

Mindre utlakning och ammoniakavgång leder även det till minskad lustgasavgång genom att kvävet som förloras kan bli till lustgas senare i systemet.

Hör gärna av dig om du har frågor eller om någonting är oklart!

Vänlig hälsning,

Rådgivarens namn

Adress

Telefonnr

E-mail

Komplettera med eventuell finansieringstext samt logga från respektive län